

“**A** guanyaar dineers! on estan? on estan? a guanyaar dineers!”, cantaven les hostesses d’*El show de Joan Monleon* mentre ballaven amb una vidriola a cada pit. El presentador hi posava tot l’èmfasi, però el premi habitual –“cinc mil pessetes!”–, cridava– era modest com aquell Canal 9 encara iniciàtic.

Vora un quart de segle després, caldrien 40 milions de vidrioles de les *monletonetes* –així es deien, les hostesses– per a saldar el deute de Ràdio Televisió Valenciana (RTVV). 40 milions de vidrioles, a 5.000 pessetes per cada vidriola, 200.000 milions de pessetes.

1.200 milions d’euros que la Generalitat Valenciana ha absorbit abans d’enderrocar la vella RTVV i crear la nova, dirigida per Rosa Vidal. Advocada del bufet Broseta, sense experiència en el sector, fou escollida amb els únics vots del PP i té la missió de fer un ens “adaptat als nous temps”, tal com agrada dir a Alberto Fabra i al seu vice-president, José Ciscar, la persona a qui el cap del Consell va encarregar la mort i resurrecció de RTVV.

L’ERO que van aprovar ha deixat al carrer 659 treballadors i 472 més se n’aniran entre el juliol i l’agost. El procés culminarà amb 1.131 acomiadats i 564 supervivents, massa pocs per a omplir tres graelles de televisió –a més de Canal 9, hi ha el Nou 2 i l’exclusivament informativa 24/9– i dues de ràdio, Ràdio Nou i Sí Ràdio. Per tant, l’externalització prevista en la nova llei de RTVV –aprovada el juliol del 2012, també amb els únics vots del PP– està a punt de materialitzar-se.

El pressupost de l’ens va passar dels 313 milions d’euros del 2008 als 241 milions de l’exercici 2009; dels 201 milions del 2010 als 183 milions del 2011; i dels 154 milions d’euros del 2012 als 86 milions d’enguany. Els darrers cinc anys, els comptes de RTVV han caigut d’un 72,5%, si fa no fa el percentatge de la plantilla que ha rebut el correu electrònic en què se’ls comunicava la rescissió del contracte. En molts dels casos, sense respectar la tinença d’una oposició o la vàlua professional, sinó per criteris purament arbitraris, tan digitals com la televisió moderna.

Rosa Vidal enllesteix els darrers comiats al seu despatx de la vuitena planta del centre de RTVV a Burjassot alhora que

Miguel Ángel Rodríguez, portaveu amb José María Aznar, treballa per a Secuoya; Josep Piqué i el marit de Dolores de Cospedal, en Vértice 360, i Juan Luis Cebrián fa pinya amb *El Heraldo de Aragón*.

A guanyar diners!

Miguel Ángel Rodríguez, Josep Piqué i el marit de María Dolores de Cospedal ja assagen la manera d’aconseguir l’externalització de Canal 9. Tots tres treballen per a empreses madrilenyes que es freguen les mans davant el contracte audiovisual més sucós dels pròxims temps. Una firma aragonesa –participada per Prisa– i un grup de professionals valencians també hi aspiren.

la Conselleria d’Hisenda i Administració Pública ultima els termes del “contracte programa”, el document que explicitarà quins continguts es consideren “de servei públic”. Els que resten al marge seran susceptibles de privatitzar-se, i és per això que molts dels grans grups audiovisuals de l’estat estan a l’aguait i ja s’han entrevistat personalment amb Vidal.

Encara no se sap –si més no, de manera oficial– quines parts de la graella seran externalitzades i a quin preu, però

les productores de Madrid es freguen les mans. Dels processos privatitzadors en marxa, el de RTVV és el més sucós amb diferència, ni que les condicions es mantinguen en secret. De fet, la Generalitat podria atorgar l’externalització en bloc a un únic grup –preferiblement, una UTE– o dividir el pastís per tal de repartir un premi que oscil·laria entre els 15 i els 20 milions d’euros.

Una font consultada per aquest setmanari apunta que el govern valencià fins i

A Rosa Vidal, que ja ocupa la planta vuitena del centre de RTVV a Burjassot, li espera un estiu mogut. Ha de culminar el procés d'acomiadaments i adjudicar la part de la graella que s'externalitzarà.

tot podria no abonar cap quantitat a les empreses adjudicatàries, sinó cedir-los la gestió del mercat publicitari durant la seua franja d'emissió, a fi que s'autofinancien. Una via molt agosarada, perquè aquests ingressos s'han reduït a la meitat els darrers quatre anys, però que no es pot descartar: malgrat el poc seguiment que té, un 4,5% de mitjana, Canal 9 és la joia de la corona de les televisions autonòmiques que se subhastaran parcialment. Qui se l'enduga, o qui se n'enduga la millor porció, farà un colp a la taula i incrementarà el seu prestigi. No debades, és una cadena autonòmica històrica, s'adreça a cinc milions de televidents i aviat tindrà una audiència potencial de vora 15 milions, si és que reïx el conveni de reciprocitat amb TV3.

Les gavines, a la caça. La Generalitat Valenciana ja s'ha engolit un bon mos del peix gros que és Canal 9: n'ha assumit el deute i n'ha fet fora dos de cada tres treballadors, i n'ha deixat les restes surant en l'aigua, per a qui en vulga.

De Madrid han arribat gavines que les sobrevolen i esmolen les urpes. S'hi volen llançar de cap, però busquen socis autòctons entre els quals amagar-se i que els faciliten l'aterratge, pel seu coneixement de l'hàbitat local. En aquest sentit, Secuoya i Vértice 360°, dos grups afins

al PP i amb noms egregis al darrere, ja han acordat amb diferents productores valencianes la presentació de sengles ofertes per a gestionar Canal 9. Rosa Vidal els ha rebut amablement.

Secuoya, amb la seua social a Granada i la seua d'operacions a Madrid, ja ha avisat que es presentarà a tots els concursos d'externalització que convoquen les televisions autonòmiques. Hi treballen 400 persones i té al capdavant Raúl Berdones, un jove empresari que va de cara: "Allò que en una televisió pública fan entre quatre treballadors, en una empresa de serveis ho fa un de sol", assegura, i doncs garanteix un estalvi global "del 60%". "Un càmera meu val 24.000 euros l'any, mentre que el d'una televisió autonòmica en costa 70.000", explicava sense embuts a *El Confidencial*, però en realitat un càmera de RTVV està molt més a prop de la primera xifra que no de la segona. A través de la filial Central Broadcaster Media (CBM), el grup Secuoya, que es declara "apolític", ja elabora els informatius de les televisions balear -IB3- i murciana, ha adquirit la productora líder d'Extremadura i acaba d'anotar-se el concurs d'operacions i manteniment de la televisió asturiana. Com que confia d'aconseguir-ne més, aixeca un centre de producció propi a Madrid.

Però el nom de Secuoya, tot i que Berdones n'és el president i fundador, remet directament a Miguel Ángel Rodríguez, portaveu del primer govern de José María Aznar i un assidu de les tertúlies televisives d'actualitat. El proppassat 3 de maig va provocar un accident de trànsit, i un cop feta la prova d'alcoholèmia, la policia va detectar que multiplicava per quatre el màxim legal. Ara l'acusen d'un delictes contra la seguretat vial.

La seua funció a Secuoya és tot just la contrària: que la seua imatge -respectada en cercles pròxims al PP- els aplane el camí en aquelles comunitats on governa el partit de la gavina. N'hi ha que en diuen "aconseguidor", però en Secuoya consideren que és "la garantia que farem les coses bé". La seua ascendència és important, fins i tot ocupa un seient del consell d'administració, i el fet cert és que Secuoya ha aconseguit contractes per als pròxims cinc anys per un valor total de 80 milions d'euros.

Al País Valencià han entaulat relació amb Trivisión i Nadie es Perfecto, dues productores amb què Canal 9 ja ha treballat. La primera, famosa per haver rodat *L'alqueria blanca*, és propietat de Ximo Pérez, el president de Productors Audiovisuales Valencians (PAV), l'associació de referència del sector. L'èxit de la sèrie -un 19% d'audiència- no n'ha evitat l'aturada momentània: els deutes de RTVV amb les productores també els han afectat, per bé que fonts de la cadena asseguren que l'acord per a l'enregistrament de nous capítols ja és a tocar. Com els espais informatius i la programació infantil, *L'alqueria blanca* ostentarà la condició de "servei públic".

Ximo Pérez, de l'òrbita del PP, no és ben vist per molts productors valencians. N'és el president per la seua proximitat als populars, el van escollir per la capacitat d'entendre's-hi, però n'hi ha que li retreuen que "tot plegat li ha servit per a augmentar el tracte preferencial que ja li dispensaven, mentre feia de coixí entre la PAV i l'administració pel fet de no exigir el pagament del deute a les productores més petites". En qualsevol cas, el llanguiment del sector i la seua atomització li permet liderar l'entitat gremial.

Els lligams de Trivisión amb el PP vénen de lluny. Ha cobert molts mítings d'aquest partit, el més important dels quals, el de José María Aznar al camp de Mestalla. Des de l'any anterior, quan

Eduardo Zaplana havia accedit a la Generalitat, que la productora havia experimentat un ascens imparable. Amic de José López Jaraba, l'anterior director general, el 18 d'abril Ximo Pérez va acudir a la compareixença de Rosa Vidal davant la comissió de control de les Corts.

L'altra productora valenciana que va de bracet de Secuoya, Nadie es Perfecto, fou creada l'any 2000 per Kiko Martínez i Miguel González. Ha elaborat per a Canal 9 les sèries *Singles* i *Senyor retor* –durant el mandat de Francisco Camps, a qui els membres de la trama Gürtel anomenaven el Curita–, el documental *Tarancón, memoria de una lucha*, i el film televisiu *Tarancón, el quinto mandamiento*, en aquest cas per a TVE. Hi treballa Joana Chilet, una antiga directiva de RTVV.

Si ambiciosa és l'aposta de Secuoya, la de Vértice 360° no es queda enrere. Ara com ara ja presta serveis a la majoria de televisions autonòmiques per prop de 50 milions d'euros anuals, i ha situat l'exministre del PP Josep Piqué al capdavant de la filial Vértice 360 Servicios Audiovisuales, centrada en el negoci a escala internacional, sobretot a Sud-amèrica.

A més, el vice-president de l'empresa mare és José Herrero de Egaña y López del Hierro, un nebot de la secretària general del PP, María Dolores de Cospedal. I Ignacio López del Hierro, el marit de la número 2 del PP, va presidir fins el 2011 Thesan Capital, una de les accionistes de Vértice 360°, encara que les circumstàncies van recomanar que n'isquera.

No n'hi havia per a menys. Aquell any la seua esposa va guanyar les eleccions de Castella-la Manxa i va subrogar la major part de la producció dels informatius propis a Videac i Videoreport, propietat de Vértice 360°. Els contractes del grup amb el govern manxec superen els dos milions d'euros anuals.

Vértice 360° deu més de 14 milions a la Seguretat Social, però igualment llança l'ham a la maregassa audiovisual. Per

Les productores madrilenyes tenen cares conegudes, però l'aragonesa és qui té bona fama

exemple, a Canal 9, on ja ha coproduït espais com ara *Trau la llengua*.

En aquest cas, qui actua com a soci principal és Ángel Raga, una altra persona de l'entorn de Zaplana, propietari de Galaxia Televisión, els platós privats més importants del País Valencià. S'hi han rodat els programes *PVP*, *Cantem de cor*, *Hora de salut*, *En línia* o *Babalà*.

Conjuntament amb ella hi ha Endora Producciones, dirigida per Eva Vizcarra –al currículum de la qual figuren espais de qualitat com ara *Delicatessen*, *Barri*, *La finestra indiscreta*, *Mercats*, *Comunica't* o el recent *Gormandia*– i unes altres productores valencianes més modestes.

El concurs de RTVV és fonamental per a Vértice 360°, que no ha eixit gaire benparada de les externalitzacions extremenya i aragonesa, per bé que en el darrer cas aporte els càmeres i els operadors de càmera dels programes, ni que siga mitjançant una UTE integrada per Videoreport, Telefónica i el grup Heraldo.

La via aragonesa. Alerta, però, perquè els grans beneficiats del repartiment de RTVV podrien ser els aragonesos, tal com ho han estat a casa –Aragón TV– i a Extremadura, on s'han endut el millor plat que hi havia a taula: el paquet A, de 482 hores d'emissió anuals

El socialista Marcel·lí Iglesias va acomiadar-se de la presidència aragonesa amb l'assignació de la producció dels programes informatius i esportius a CHIP Audiovisual, i l'elaboració de 1.300 hores anuals d'emissió a Factoría Plural. Iglesias va signar ambdós contractes –per un període de 32 mesos i de 31, respectivament– cinc dies abans de cedir el càrrec, i implicaven 17,1 milions i 19,2 milions, IVA a banda.

CHIP és l'acrònim de CAI, Heraldo, Ibercaja i Prisa, els accionistes de l'hòlding. Val a dir que el grup madrileny, que posseïa el 51% de les accions, se'n va desprendre de la majoria i només en conserva el 15%.

Una errada, potser, perquè l'empresa és solvent i puixant. L'èxit a Extremadura –on competia amb Secuoya i Vértice 360°– se suma a l'adjudicació, per part del govern de Luisa Fernanda Rudi, de la gestió i producció dels serveis informatius, abans a les mans de Mediapro. En total, Factoría de Contenidos –que aixopluga CHIP i Factoría Plural– rep 77 milions d'euros anuals d'Aragón TV.

El sector valencià, menystingut però agrupat

“Canal 9 hauria d'haver estat el motor de l'audiovisual valencià, però n'ha estat el botxi”, es plany un productor valencià que demana l'anonimat. “A diferència de Catalunya, el País Basc, Galícia o Andalusia, on les televisions autonòmiques van generar un sector potent, ací sempre hi han desconfiat, fins i tot quan governaven els socialistes i Amadeu Fabregat n'era el director general”.

Certament, les empreses audiovisuals valencianes que encara sobreviuen ho fan després d'haver superat tot d'entrebancs: la predilecció de RTVV pel producte forà i els retards a l'hora de cobrar els treballs que sí que els encomanaven han estat una constant. “Encara sort dels *services*”, la manera com es coneix la subcontractació de determinades funcions a les productores autòctones.

Ramon Fusté, José Luis Moreno, Miguel Ángel Tobías i empreses tan conegudes com El Mundo TV han estat les grans beneficiades de la política de contractacions de RTVV. A Fusté, per exemple, sempre el van tractar a cor què vols: des de l'època de Fabregat, que li posaven en safata les instal·lacions i el personal de l'ens perquè perpetrara programes caríssims i d'escàs èxit. *La lluna de València* –presentat per Cristina Tárrega– o *Parlem clar* –conduït, en dues etapes diferents, per Josep Puigbò i per Manu Ríos– tenien una audiència simbòlica i comptaven com a programació en va-

CHIP s'encarrega dels informatius, i Factoría Plural, de l'entreteniment, magazín i programes en directe. L'absència de competència d'*El Heraldo de Aragón* –el seu competidor, *El Periódico de Aragón*, fins i tot ha de recórrer a la seua impremta– els ha possibilitat expandir-se en el camp audiovisual. El pròxim objectiu és optar al concurs tècnic que controla Vértice 360° –a través de Videoreport– i,

lencià, tot i que únicament ho era el nom i la salutació inicial: “Bona nit”. Fusté, català fincat a Andorra i processat per frau fiscal, feia càstings a la seua habitació d’hotel i es vantava de la proximitat als directius de l’ens.

De la seua banda, José Luis Moreno, tot sol o associat a productores valencianes, també s’hi va fer un lloc de privilegi, amb una factura molt onerosa per a l’erari públic. Una font de Canal 9 explica que els contractes que va signar “tard o d’hora eixiran a la llum” i posaran, negre sobre blanc, l’abast del seu negoci en terres valencianes.

En el cas d’El Mundo TV, la productora es va fer un fart de vendre-li programes, a RTVV, però el distanciament entre la capçalera i Francisco Camps –a partir de l’esclat del *cas Gürtel*– va convertir-la en una proscrita. Temps a venir, qui n’era el director, Melchor Miralles, també va partir peres amb el cap del diari, Pedro J. Ramírez.

El camí invers va seguir Miguel Ángel Tobías, actor i presentador d’origen basc que va col·laborar amb el PP durant una campanya electoral de Jaime Mayor Oreja i tot seguit va aterrar al País Valencià, on va créixer vertiginosament la seua productora, Acca Media.

“Van prometre’m que ací tindria molta feina”, reconegué un dia davant diverses persones, i així va ser: Tobías va comprar un xalet a la Canyada (Paterna, Horta) al soterrani del qual produïa els programes de Canal 9 i de Telemadrid que li contractaven. En el cas valencià, *Hora de salut*, *Lluna plena*, *Factor humà* o *Al límit 112*, entre més.

Boomerang, Producciones 52 o Europroducciones –aquesta última, com Telefónica, també s’ha mostrat interessada a optar a l’externalització de Canal 9– van ser unes altres de les productores

De dalt a baix, i d’esquerra a dreta, Ramon Fusté, José Luis Moreno i Miguel Ángel Tobías, i en un acte conjunt, l’ex-director d’El Mundo TV, Melchor Miralles, amb el director del diari, Pedro J. Ramírez. Les seues productores han resultat molt afavorides per RTVV amb el PP a la Generalitat. Per a alguns d’ells, de fet, ha estat la seua gran font d’ingressos.

afavorides pels anys de govern del PP i el control –opac– sobre RTVV. Ni tan sols els membres del consell d’administració, en què hi havia representants dels altres partits, no tenien accés a dades concretes. La nova directora general, Rosa Vidal, ha admès la sorpresa que li ha provocat llegir les clàusules de confidencialitat de segons quins contractes.

Ateses les circumstàncies, 21 productores valencianes s’han unit per presentar-li una oferta conjunta a RTVV. Se’n diu Uniprova (Unió de Productores Valencianes) i en formen part Albena, Estudios Andros, Homo Videns, La Grano-

ta Grogga, Vértigo, Jesús Ger –propietari de Marina d’Or i de la televisió local de Castelló de la Plana– o Cies, participada pel periodista madrileny Juan Ramón Lucas. Com a home de referència hi ha Arturo Orrico, que fou cap de producció de programes de Canal 9 i que més tard va treballar a IB3, on va eixir després que l’imputaren en el *cas Palma Arena*, de què finalment ha quedat absolt.

Fonts de RTVV asseguren que “alguna part els tocarà”. Ells així ho esperen, ni que siga perquè “per comptes d’afavorir una empresa forana i dos de casa, potencien d’una vegada els productors d’ací”.

és clar, obrir-se a nous horitzons. El País Valencià, sobretot.

Als responsables de RTVV els agrada la via aragonesa, tot i no anar lligada a cap productora indígena. Al costat dels de Canal 9, els informatius d’Aragón TV són la neutralitat màxima. L’oposició no sols no es queixa en excés, sinó que hi tenen fil directe: si demanen la cobertura d’algun acte en concret, la cadena no s’hi

oposa. El govern de coalició PP-PAR hi juga a favor, perquè els populars en depenen per complet i el PAR no vol una televisió submissa a la presidenta.

El cap de Factoria Plural és Pedro Olloqui, un advocat que va ser diputat a les Corts aragoneses per IU i que en ocasions ha assessorat el PSOE. Un escenari massa divers per al que ha estat fins ara RTVV, paradigma de la manipulació in-

formativa i del control primmirat de cada pla de cada programa de cada cadena.

Una tria d’aquesta mena –com també la valenciana que s’explica al requadre superior– representaria una sorpresa gegantina. Com si de dins de la vidriola d’una *monleoneta*, de cop i volta, apareguera un geni que regalara desitjos.

Victor Maceda